10ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
Δ2΄ Τάξη

Τα σαΐνια

Σχολικό έτος 2014-2015

ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Το παιχνίδι του Run & Out

Ο Ιανουάριος τελειώνει και μέχρι το Μάρτιο μένει μόνο ένας μήνας. Ένας μήνας μέχρι την έναρξη του Run & Out.

Αρχικά θα ήταν χρήσιμο να πούμε λίγα λόγια για αυτό που ονομάζουμε Run & Out. Είναι ένα παιχνίδι που παίζουμε στο σχολείο κάθε άνοιξη και αποτελείται από δύο ομάδες των έντεκα ατόμων. Κάθε ομάδα διαλέγει τέσσερις παίκτες για να πάρουν θέση σε τέσσερις βάσεις μέσα σε έναν κύκλο.

Επίσης υπάρχει ακόμη ένας παίκτης που κρατάει μία μπάλα και πρέπει να τη ρίξει μέσα στο τετράγωνο που φτιάχνουν οι τέσσερις βάσεις.

Μετά πρέπει να τρέξει για να πάει στην πρώτη βάση και να την ακουμπήσει με το πόδι του, πριν την μπάλα την πιάσει ένας από τους υπόλοιπους που βρίσκονται μέσα στον κύκλο. Αν όμως την μπάλα την πιάσουν οι άλλοι παίκτες πριν ο αρχικός παίκτης φτάσει στη βάση, τότε αυτός βγαίνει έξω από το παιχνίδι.

Αυτή η διαδικασία συνεχίζεται με όλους τους παίκτες και όποια ομάδα κρατήσει μέσα στο παιχνίδι τους περισσότερους, τότε είναι η νικήτρια.

Τέλος αυτό το παιχνίδι είναι πάρα πολύ ωραίο και πιστεύω ότι πρέπει να αρχίσουν να το παίζουν όλα τα σχολεία, γιατί μας γυμνάζει και μας δημιουργεί χαρά αλλά και αγωνία για το ποιος θα μπει στις τέσσερις βάσεις και για το ποιος θα κερδίσει στο τέλος του αγώνα.

ΚΥΚΛΟΣ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ

Το νερό στη φύση βρίσκεται σε τρεις διαφορετικές μορφές: στερεή (πάγοι), υγρή (ποτάμια, λίμνες, θάλασσα) και αέρια (υδρατμοί).

Ο ήλιος ζεσταίνει τα νερά στην επιφάνεια της γης με αποτέλεσμα αυτά να εξατμίζονται και να μαζεύονται σαν υδρατμοί στον ουρανό δημιουργώντας τα σύννεφα.

Ύστερα, με τις κατάλληλες συνθήκες στην ατμόσφαιρα οι υδρατμοί υγροποιούνται και πέφτουν σαν βροχή, χαλάζι και χιόνι στην επιφάνεια εμπλουτίζοντας τα ποτάμια, τις λίμνες, τη θάλασσα και τις υπόγειες πηγές.

Μετά η διαδικασία ξεκινά από την αρχή.

Ο ρόλος των δέντρων είναι πολύ σημαντικός γιατί οι ρίζες τους έχουν τη δυνατότητα να απορροφούν το νερό που πέφτει. Όταν όμως, τα δέντρα καταστρέφονται, το νερό δεν συγκρατείται και δημιουργούνται πλημμύρες. Εκτός αυτού, η θερμοκρασία του πλανήτη ανεβαίνει με αποτέλεσμα ο κύκλος του νερού να κινδυνεύει να καταστραφεί.

Μοναστήρι του Σέλτσου

Στο χωριό της μαμάς μου στις Πηγές Άρτας υπάρχει ένα μοναστήρι. Το όνομά του είναι Σέλτσος και βρίσκεται σε μια κορυφή με γκρεμούς γύρω-γύρω. Από κάτω περνάει ο Αχελώος ποταμός. Κάθε χρόνο στις 23 Αυγούστου γιορτάζονται εκεί τα εννιάμερα της Παναγίας.

Όταν η Ήπειρος είχε αρχηγό τον Αλή-Πασά καταστράφηκε το Σούλι από τους Τούρκους. Μια ομάδα από Σουλιώτες έφτασαν στο Σέλτσο για να σωθούν. Όμως τους κυνήγησαν οι Τούρκοι. Για να μη γίνουν σκλάβοι έπεσαν από το γκρεμό.

Κάθε χρόνο όταν πηγαίνω στο χωριό της μαμάς μου πηγαίνω και στο Σέλτσο επειδή μου αρέσει η διαδρομή. Για να πας στο μοναστήρι θέλει αυτοκίνητο και μετά ένα μικρό κομμάτι με τα πόδια. Αυτό που με εντυπωσιάζει με την πρώτη ματιά είναι το ότι έχτισαν το μοναστήρι κοντά στο γκρεμό. Κάποια σημεία είναι επικίνδυνα μην γλιστρήσεις και πέσεις.

Το μοναστήρι είναι πέτρινο με κοντές πόρτες και πρέπει να σκύβεις για να μπεις μέσα. Γύρω έχει λίγα δέντρα, πολλά πουρνάρια και πολλές πέτρες. Έχει και μια μικρή αυλή με ένα μνημείο για τους Σουλιώτες.

Μου κάνει εντύπωση που ο Σέλτσος είναι τόσο ψηλά και μακριά από το χωριό. Επίσης μου αρέσει η ιστορία του. Αυτός ο τόπος είναι όμορφος. Είναι μακριά αλλά θέλω να πηγαίνω. Μακάρι να μπορούσαν να τον δούνε και άλλοι άνθρωποι.

Οι εξωσχολικές δραστηριότητες

Είμαι κι εγώ από τα παιδάκια που πηγαίνουν μια δραστηριότητα εκτός σχολείου. Μου αρέσει πολύ η ιππασία και αγαπώ πολύ τα άλογα.

Πιστεύω πως το κάθε παιδί μπορεί να διαλέξει αυτό που του ταιριάζει για να ασχολείται ευχάριστα τις ελεύθερες ώρες του.

Όλα τα αθλήματα βοηθούν στην καλή σωματική ανάπτυξη και άσκηση και μας διδάσκουν ότι ο άνθρωπος έχει πολλές δυνατότητες και με την προσπάθεια μπορεί να πετύχει τα πάντα.

Επίσης στα ομαδικά αθλήματα μαθαίνεις να συνεργάζεσαι, να σέβεσαι τους συμπαίκτες σου και όποτε χρειαστεί να είσαι ο αρχηγός.

Μια άλλη επιλογή είναι κάποιο παιδί να ασχοληθεί με μια τέχνη όπως ζωγραφική, μουσική, χορός, θέατρο κ.τ.λ. Στις τέχνες καλλιεργείται πιο πολύ το πνεύμα παρά το σώμα γι' αυτό στην Αρχαία Ελλάδα οι νέοι διδάσκονταν και αθλητισμό και τέχνες. Όλα αυτά βοηθούν τα παιδιά να έχουν καλύτερη αντίληψη για το μέλλον τους και ως μέλη της κοινωνίας αργότερα.

Καλό θα ήταν λοιπόν να ασχοληθούν όλα τα παιδιά με εξωσχολικές δραστηριότητες.

Χελώνα Καρέτα - Καρέτα

Υπάρχει στη γη από την εποχή των δεινοσαύρων και είναι το μόνο είδος θαλάσσιας χελώνας που αναπαράγεται στην Ελλάδα! Η καρέτα είναι ερπετό που έχει προσαρμοστεί βιολογικά στο θαλάσσιο περιβάλλον. Πρόκειται για μία μεγάλη θαλάσσια χελώνα με καβούκι που αποτελείται από κεράτινες πλάκες καφεκόκκινου χρώματος και, όπως και τα άλλα είδη θαλάσσιων χελωνών, αναπνέει με πνεύμονες. Ζυγίζει κατά μέσο όρο 90 κιλά και το μήκος της φτάνει το ένα μέτρο. Τρέφεται κυρίως με θαλάσσια φυτά και ασπόνδυλα με ιδιαίτερη προτίμησή στις τσούχτρες. Ζει στη Μεσόγειο, τον Ατλαντικό, τον Ινδικό και τον Ειρηνικό Ωκεανό, ενώ καταφύγιο της αποτελεί και ο Όρμος της Απολακκιάς! Η διαιώνισή της εξαρτάται απόλυτα από τη στεριά, αφού εκεί ολοκληρώνεται ο βιολογικός της κύκλος, με την ωοτοκία, την εκκόλαψη, και την επακόλουθη είσοδο των νεοσσών στη θάλασσα. Οι θηλυκές Caretta caretta, αφού ωριμάσουν σεξουαλικά σε ηλικία περίπου τριάντα ετών, επιστρέφουν κάθε δύο τρία χρόνια στον τόπο όπου γεννήθηκαν οι ίδιες, για να εναποθέσουν τα αβγά τους.

Προτιμούν τις αμμώδεις παραλίες με ήπιες κλίσεις και χωρίς εμπόδια, όπου η άμμος έχει τα κατάλληλα χαρακτηριστικά υφής και μεγέθους και πληροί τις προϋποθέσεις θερμοκρασίας και υγρασίας που είναι απαραίτητες για την επώαση. Γεννάνε τους καλοκαιρινούς μήνες, βγαίνοντας δύο ως τέσσερις φορές στην παραλία, αργά το βράδυ. Η εκκόλαψη διαρκεί δύο μήνες. Οι νεοσσοί, περίπου 100 σε κάθε φωλιά, έχουν μήκος πέντε εκατοστά και ζυγίζουν δεκαεπτά γραμμάρια. Μόλις εκκολαφθούν, ανεβαίνουν όλοι μαζί στην επιφάνεια της άμμου και τρέχουν αμέσως προς τη θάλασσα. Αυτό το πρώτο ταξίδι είναι το σημαντικότερο της ζωής τους, γιατί βοηθά τα χελωνάκια να προσανατολιστούν και να μπορέσουν να ξαναγυρίσουν στον ίδιο τόπο μερικές δεκαετίες αργότερα. Οι νεοσσοί έχουν να αντιμετωπίσουν πάμπολλους φυσικούς εχθρούς -καβούρια, γλάρους και ψάρια-, και η θνησιμότητά τους είναι εξαιρετικά υψηλή. Υπολογίζεται ότι σε κάθε χίλια χελωνάκια επιζεί και ενηλικιώνεται μόνο ένα!

Κίνδυνοι - Απειλές

Ο θόρυβος από τα ξενοδοχεία και τις ταβέρνες τρομάζει τις θηλυκές Caretta caretta, τα φώτα αποπροσανατολίζουν τους νεοσσούς, η ρύπανση από προϊόντα πετρελαίου, χημικές ουσίες και σκουπίδια. Ιδιαίτερο πρόβλημα αποτελούν οι πλαστικές σακούλες, αφού οι χελώνες τις τρώνε, νομίζοντας πως πρόκειται για τσούχτρες.

Ο Μύθος για τον Αχέροντα ποταμό

Ποταμός που διασχίζει τα Γιάννενα, τη Θεσπρωτία και την Πρέβεζα. Έχει πολύ καθαρά νερά και σε κάποια σημεία είναι πολύ ορμητικός.

Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι περνούσαν τον ποταμό οι ψυχές των νεκρών για να πάνε στον κάτω κόσμο. Όταν πέθαινε κάποιος έβαζαν στο στόμα του ένα κέρμα για να τον μεταφέρει ο θεός Ερμής ή ο περίφημος χάροντας, ο βαρκάρης, από τον ποταμό Αχέροντα στον κάτω κόσμο. Όσοι δεν είχαν να πληρώσουν τον οβολό ήταν καταδικασμένοι να περιπλανιούνται αιώνια στις όχθες του.

Η άλλη ονομασία είναι Μαυροπόταμος γιατί σύμφωνα με τη μυθολογία οι Τιτάνες για να ξεδιψάσουν ήπιαν νερό από το ποτάμι. Ο Δίας θύμωσε και μαύρισε τα νερά του.

Ο Οδυσσέας, μετά το νησί της Κίρκης, επισκέπτεται τον Αχέροντα για να βρει την ψυχή του μάντη Τειρεσία που θα του πει πώς θα επιστρέψει στην πατρίδα του.

Σύμφωνα με τη λαϊκή παράδοση τα νερά του ήταν πικρά γιατί τα δηλητηρίαζε ένα τέρας που το σκότωσε ο Άγιος Δονάτος.

Ο ποταμός μέχρι το 1960 χύνονταν στην Αχερουσία λίμνη. Μετά έγινε εκτροπή του ποταμού. Τώρα χύνεται στο Ιόνιο πέλαγος. Η λίμνη αποξηράθηκε και τώρα είναι μια τεράστια πεδιάδα.

Μπούρτζι (Ναυπλίου)

Το Μπούρτζι ή «Καστέλι» κατά τους Ενετούς, ή «θαλασσόπυργος» κατά τον Αγώνα του 1821, είναι μικρή νησίδα μπροστά στο λιμάνι του Ναυπλίου, ακριβώς απέναντι από το επάκτιο πυροβολείο των «Πέντ΄ - Αδερφιών», που καλύπτεται πλήρως από παλαιό ενετικό Φρούριο στο οποίο οφείλει και το όνομά της.

Το Φρούριο αυτό ανεγέρθηκε από τους Ενετούς μετά την αποχώρηση του Μαχμούτ Πασά το 1473, εφοδιάζοντάς το με νεότερα πυροβόλα. Μετά τη συνθήκη του Κάρλοβιτς (1698) οι Ενετοί ανέγειραν στη νησίδα ισχυρότατο Πύργο και προμαχώνες με πυροβόλα δημιουργώντας έτσι το γνωστό Φρούριο που δεσπόζει σήμερα την είσοδο του λιμανιού του Ναυπλίου.

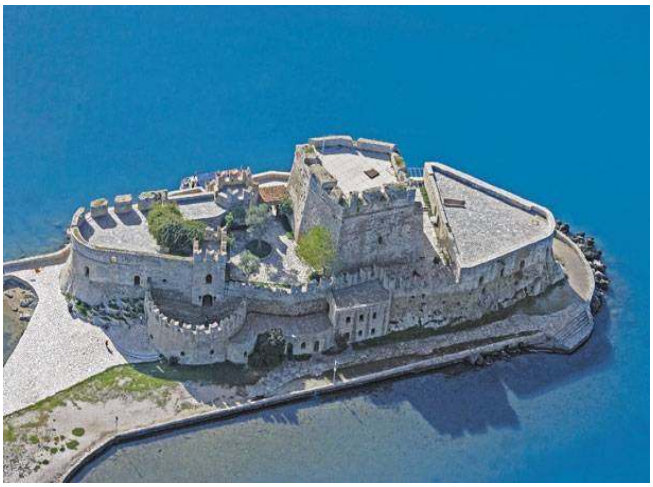

Κατά την Ελληνική επανάσταση του 1821 το Μπούρτζι καταλήφθηκε το 1822 από 50 οπλοφόρους και 150 «πυροβολιστές» (πυροβολητές) των οποίων ηγούνταν οι Χέιστινγκς, Άνερμαν, Χάνεκ και Δημήτριος Καλλέργης που τελούσαν υπό την ηγεσία του Γάλλου ταγματάρχη Φ. Γκιουρντέν ο οποίος κανονιοβολούσε το Ναύπλιο από το Μπούρτζι και κατάφερε να ματαιώσει τον «λαθραίο» επισιτισμό των πολιορκούμενων Τούρκων από αγγλικό πλοίο.

Στην αμέσως μετέπειτα δεκαετία, κατά τις αιματηρές ελληνικές εμφύλιες εχθροπραξίες (1823 – 1833), δύο φορές αναγκάσθηκε η τότε κυβέρνηση να καταφύγει στο Μπούρτζι για την ασφάλειά της, στις 25 Μαΐου του 1824 και στις 2 Ιουλίου του 1827.

Μετά την έλευση του Βασιλέως Γεωργίου του Α’ και κατ΄ εντολή του, το 1865 το Μπούρτζι αφοπλίστηκε και κατέστη τόπος διαμονής του δημίου της γκιλοτίνας.

Τέλος με τη δημιουργία του Οργανισμού Τουρισμού το Μπούρτζι μετατράπηκε σε τουριστικό κέντρο (ξενοδοχείο και εστιατόριο) λειτουργώντας με εκμίσθωση σε ιδιώτη επιχειρηματία.

Προετοιμασία για αγώνες κολύμβησης

Δεν έχει περάσει πολύς καιρός από τότε που πρωτοξεκίνησα να κολυμπάω στο κολυμβητήριο της πόλης μας, μόλις 2,5 χρόνια. Όμως, μου φαίνεται σαν να κολυμπούσα από πάντα. Ίσως, γιατί έπεσα κατευθείαν '' στα βαθιά νερά'', κυριολεκτικά και μεταφορικά.

Από τον πρώτο χρόνο, στην κατηγορία των ''δελφινιών'', έλαβα μέρος στους πρώτους μου αγώνες. Από τότε μέχρι σήμερα συμμετέχω σε αγώνες, στην προ αγωνιστική κατηγορία, στην πόλη μας αλλά και σε άλλες πόλεις.

Η προετοιμασία για τους αγώνες γίνεται καθημερινά με δίωρη προπόνηση. Εξασκούμαστε σε όλα τα στυλ κολύμβησης και για αγωνίσματα λίγων ή πολλών μέτρων(50μ., 100μ.και 200μ.).

Μία εβδομάδα πριν από τους αγώνες προσπαθώ πάντα να ακολουθώ ένα πρόγραμμα, ώστε να είναι ξεκούραστη και χαλαρή. Προετοιμάζομαι για τα σχολικά μαθήματα από το Σαββατοκύριακο ώστε να μην έχω πολύ διάβασμα μέσα στην εβδομάδα. Επίσης, τρώω υγιεινά και κοιμάμαι πολύ νωρίς, περίπου στις 8:30 το βράδυ. Έτσι, ξυπνάω ξεκούραστη και διατηρώ την ενέργειά μου όλη την ημέρα.

Το βράδυ πριν από τους αγώνες ετοιμάζω τα πράγματά μου, ακούω μουσική ή διαβάζω ένα βιβλίο και χαλαρώνω. Αν οι αγώνες είναι σε άλλη πόλη πρέπει να ξυπνήσω πολύ νωρίς συνήθως στις 6:00 το πρωί για να φύγουμε. Ταξιδεύω μαζί με τα άλλα παιδιά από το σύλλογό μου, μόνη μου ή με τους γονείς μου.

Στους αγώνες οι ρυθμοί είναι έντονοι και κουραστικοί και προσπαθώ πάντα να δίνω τον καλύτερο εαυτό μου. Όταν βελτιώνω την προηγούμενη επίδοσή μου, νιώθω δικαιωμένη και χαρούμενη. Οι κόποι μου έχουν ανταμειφθεί.

Η κολύμβηση είναι η δραστηριότητα που έχω διαλέξει γιατί με ευχαριστεί και με βοηθάει να εκτονώνομαι. Μπορεί να χρειάζεται πολύ κόπο και προσπάθεια αλλά η χαρά που μου δίνει δεν περιγράφεται.

Μόλυνση - Ρύπανση του Περιβάλλοντος

Τον τελευταίο καιρό γίνεται εύκολο θέμα συζήτησης απ' όλους μας και ιδιαίτερα από τα μέσα ενημέρωσης για την ρύπανση και την μόλυνση του περιβάλλοντος. Τι σημαίνει όμως ρύπανση του περιβάλλοντος; Ποιες είναι οι συνέπειες στη ζωή μας; Με ποιον τρόπο μπορούμε να τις αποφύγουμε;

Η λέξη περιβάλλον προέρχεται από το ρήμα περιβάλλω. Δηλαδή είναι καθετί μέσα στο οποίο ζούμε είτε είναι στη φυσική του μορφή όπως η γη, ο αέρας, η θάλασσα, το νερό, τα δάση και τα ζώα. Βέβαια υπάρχει και το κοινωνικό περιβάλλον το οποίο έχει δημιουργήσει ο άνθρωπος. Έτσι λοιπόν ανάμεσα στον άνθρωπο και το περιβάλλον υπάρχει μια μεγάλη εξάρτηση.

Η ρύπανση - μόλυνση του περιβάλλοντος δεν είναι τίποτα άλλο παρά αλλοίωση της μορφής του περιβάλλοντος και της ισορροπίας του ανθρώπου με τη φύση. Πρόκειται για μια διαδικασία που την ευθύνη δεν την έχει μόνο η σημερινή γενιά αλλά ξεκίνησε πολύ παλιότερα εξαιτίας της έλλειψης, λογικής εκμετάλλευσης της γης από τους προγόνους μας.

Οι αιτίες είναι αναρίθμητες. Αρχικά αξίζει να αναφέρουμε την χρήση πάρα πολλών φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων με τα οποία ο άνθρωπος υπολόγισε στην αύξηση της παραγωγής. Η δημιουργία πολλών εργοστασίων χωρίς τα κατάλληλα μέτρα προστασίας μπορεί να έδωσαν στον άνθρωπο όλα όσα χρειαζόταν όμως τον στέρησαν το μεγαλύτερο αγαθό, ένα υγιές περιβάλλον. Το μονοξείδιο του άνθρακα που βγαίνει από τα εργοστάσια μολύνει τον αέρα ενώ τα βιομηχανικά απόβλητα που τις περισσότερες φορές χύνονται στις θάλασσες και τα ποτάμια προκαλούν μόλυνση. Άλλη μια αιτία οι πυρκαγιές των δασών που σχετίζονται με το μεγαλείο της ανθρώπινης ασυνειδησίας. Ακόμα η υπερβολική υλοτομία που σαν στόχο έχει την οικοπεδοποίηση.

Όλα αυτά έχουν τραγικές συνέπειες. Η υγεία είναι ο πρώτος τομέας που προσβάλλεται. Οι περισσότερες ασθένειες που ταλαιπωρούν σήμερα τον άνθρωπο, όπως το άσθμα και ο καρκίνος ξεκινούν από την μόλυνση του περιβάλλοντος. Επειδή τα πάντα πάνω στη γη θεωρούνται σαν μια αλυσίδα, ανεπηρέαστες δεν μένουν ούτε οι τροφές. Έτσι, στις μέρες μας γίνεται λόγος για μολυσμένες και νοθευμένες τροφές. Το νερό βέβαια εν θα μπορούσε να μείνει έξω από όλη αυτή την κατάσταση, καθώς οι χημικές ουσίες που πέφτουν σ' αυτό είναι περισσότερες από αυτές που μπορεί να διαλύσει.

Αυτά λοιπόν οδηγούν στην καταστροφή της φύσης, της χλωρίδας και της πανίδας του πλανήτη μας. Τώρα πια που η κατάσταση έχει φτάσει σε ένα οριακό σημείο αρχίζουμε και ευαισθητοποιούμαστε για το τι πρέπει να γίνει.

Έτσι λοιπόν παίρνονται διάφορα μέτρα αντιμετώπισης και περιορισμού του προβλήματος, είτε με αυστηρό έλεγχο στον τρόπο λειτουργίας των εργοστασίων και την απομάκρυνση τους από τις κατοικημένες περιοχές, είτε με αυστηρές προδιαγραφές στον έλεγχο των τροφίμων και βαριές ποινές σε όσους παραβαίνουν την νομοθεσία.

Το σημαντικότερο όμως είναι να παρθούν μέτρα πρόληψης. Κι αυτό θα το πετύχουμε με την ένταξη ενός περιβαλλοντικού προγράμματος στο σχολείο. Έτσι τα παιδιά από μικρή ηλικία αν μπορέσουν να καταλάβουν τι σημαίνει περιβάλλον

—> Συνέχεια στη σελίδα 8

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Γιαννάκη, μην πατάς, παιδί μου, στα πλακάκια, γιατί τώρα τα ΄πλυνε η μητέρα σου Δεν τα πατάω εγώ, μπαμπά, οι σόλες των παπουτσιών μου τα πατάνε!

Δάσκαλος: Πως λέγεται, Τοτό, το μέρος όπου μένουν οι κότες;
Τοτός: Κοτέτσι, κύριε.
Δάσκαλος: Και το μέρος όπου μένουν τα κοκόρια;
Τοτός: Κοκορέτσι, κύριε!

Ο μαθητής ρωτάει τον δάσκαλο:
-Είναι αλήθεια, κύριε, ότι οι φάλαινες τρώνε σαρδέλες;
-Βεβαίως.
-Καλά και πως ανοίγουν την κονσέρβα;

Μεταξύ δύο φίλων:
-Τι ωραίο ρολόι! Πόσο το αγόρασες;
-Μα δεν χρειάστηκε να πληρώσω! Δεν ήταν κανείς στο κατάστημα τη στιγμή που πήγα να το πάρω.

Δύο φίλοι συναντιούνται και ο ένας λέει στον άλλον:
-Μήπως μπορεί να μου δανείσεις πενήντα ευρώ;
-Δυστυχώς όχι. Έχω μόνο τριάντα.
-Δεν πειράζει, θα μου χρωστάς είκοσι!

-Μαρία είπαμε ότι ερπετά λέγονται όσα ζώα σέρνονται στη γη. Μπορείς να μας πεις κι εσύ κανένα τέτοιο ζώο;
-Μάλιστα κυρία. Ο…μπέμπης μας.

Δάσκαλος: - Αν κόψω ένα χαρτί σε τέσσερα κομμάτια τι θα έχω;
Μαθητής:-Τέταρτα.
Δάσκαλος: -Αν το κόψω σε 8 κομμάτια τι θα έχω;
Μαθητής: -Όγδοα.
Δάσκαλος: -Αν το κόψω σε 100 κομμάτια τι θα έχω;
Μαθητής: -Χαρτοπόλεμο κύριε.

ΜΑΝΑ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΟ ΜΙΑ

Η δασκάλα έβαλε στα παιδιά να γράψουν μια έκθεση, που να τελειώνει με τη φράση ¨Μάνα είναι μόνο μία.¨ Όλα τα παιδάκια έγραφαν η μαμά μου με αγαπάει, με φροντίζει και στο τέλος ¨Μάνα είναι μόνο μία¨
Ο Τοτός έγραψε: ¨μια μέρα ήρθε στο σπίτι μια φίλη της μαμάς μου. Η μαμά μου, τη ρώτησε τι θα πιεί και η φίλη της απάντησε μια κόκα κόλα.
Τότε η μαμά μου, μου είπε να φέρω δύο. Όταν πήγα στο ψυγείο είδα ότι υπήρχε μόνο μία κόκα κόλα και φώναξα : ¨Μάνα, είναι μόνο μία!¨

ΟΙ ΕΞΥΠΝΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΤΟΥ

Μια φορά η δασκάλα του Τοτού του είπε να γράψει 3 προτάσεις. Όταν πήγε σπίτι του ρωτάει τη μαμά του που έκανε δουλειές:
- Μαμά πες μου μια πρόταση.
- Ασε με τώρα δεν μπορώ. Ο Τοτός τη γράφει. Μετά πηγαίνει στον αδερφό του που έπαιζε ηλεκτρονικό:
- Αδερφέ μου πες μου μια πρόταση.
- Είμαι ο Μπάτμαν, ο Μπάτμαν, ο Μπάτμαν.
Πάει και τη γράφει. Μετά πηγαίνει στον πατέρα του που μιλούσε στο τηλέφωνο:
- Μπαμπά, πες μου μια πρόταση.
- Ποιον εκείνο το χοντρό με τη φαλάκρα;
Πάει και τη γράφει. Την άλλη μέρα στο σχολείο ρωτάει η δασκάλα τον Τοτό:
- Τοτό έγραψες τις προτάσεις;
- Ναι, κυρία.
- Για πες μου τις.
- Ασε με τώρα δεν μπορώ.
- Τοτό ποιον παριστάνεις;
- Είμαι ο Μπάτμαν, ο Μπάτμαν, ο Μπάτμαν.
- Τοτό θα σε πάω στο διευθυντή.
- Ποιον εκείνο το χοντρό με τη φαλάκρα;

ΤΟΤΟΣ: ΟΙ 12 ΜΑΘΗΤΕΣ

Η κυρία ρωτάει τον Τοτό:
Τοτό, πόσοι είναι οι μαθητές του Χριστού?
Ο Τοτός δεν ήξερε και ο Πέτρος του λέει για να τον βοηθήσει:
Όσες είναι και οι ώρες του ρολογιού.
Τότε ο Τοτός κοιτάει το ρολόι και λέει:
Έντεκα παρά τέταρτο, κυρία!

ΔΥΟ ΑΤΑΚΤΑ ΑΔΕΡΦΙΑ

Κάποτε ήταν δύο πολύ άτακτα αδελφάκια . Η μαμά τους δεν τα άντεχε άλλο και αποφάσισε να τα πάει στον παπά της εκκλησίας να τους μιλήσει .
Ο παπάς πήρε το μικρότερο αδελφό , του πρόσφερε καρέκλα και του έκανε την πρώτη ερώτηση : " Πού είναι ο Θεός ; ".
Ο μικρός κοίταξε αριστερά , κοίταξε δεξιά , αλλά δεν έδωσε απάντηση .
" Πού είναι ο Θεός " τον ξαναρώτησε ο παπάς .
Ο μικρός ξανακοίταξε γύρω του αλλά δε μίλησε .
" Πού είναι ο Θεός σε ρωτάω ! " , είπε θυμωμένος ο παπάς .
Ο μικρός σηκώθηκε , βγήκε γρήγορα από την πόρτα , πήγε κοντά στον αδελφό του και του ψιθυρίζει στο αυτί : " Άσε μεγάλε ... υπάρχει πρόβλημα ... "
- " Τι πρόβλημα ; " , απαντά ο αδερφός ;
- " Να ... έχουν χάσει το Θεό και νομίζουν πως τον πήραμε εμείς!

ΠΩΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟ

Πώς λέγεται η Ινδιάνα που ανεβαίνει το βουνό;
- Αγκομαχόντας!
-**Είναι** δύο κρουασάν σε ένα μπαρ. Ποιο από τα δύο θα κεράσει;
- Το κρουασάν κεράσι!
- **Ειναι** 4 κρουασάν και παίζουν πόκερ. Ποιο από τα τέσσερα θα κερδίσει;
- Το κρουασάν Με-ρέντα!
-Πως λένε οι ανθρωποφάγοι έναν άνθρωπο που τρέχει; Fast food

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Γιατί οι Πόντιοι δεν μπορούν να δουλέψουν σε ζαχαροπλαστεία; Γιατί ξεσκονίζουν τους κουραμπιέδες.

Πώς λέγεται το μακιγιάζ στα τούρκικα; Σοφά μερεμέτ.

Ο μικρός Νικόλας προσεύχεται.
-Θεέ μου κάνε να γίνει η Θεσσαλονίκη η πρωτεύουσα της Ελλάδας!
- Γιατί χρυσό μου; ρωτά η μαμά του.
Γιατί έτσι έγραψα στο διαγώνισμα της Γεωγραφίας!

Πώς λέγεται το αμάξι που ανεβαίνει στο βουνό;
Κάρ-βουνο!

Πώς λέγεται το αμάξι που ζει;
Καρ-που-ζι!

Πώς λέγεται η γυναίκα που γεννάει τρία παιδιά; Γεννήτρια!

Γλωσσοδέτες

-Εκκλησιά μολυβδωτή,
μολυβδοκοντυλοπελεκητή
ποιος σε μολυβδοκοντυλοπελέκησε¨;
-Ο γιος του μολυβδοκοντυλοπελεκητή.

Η κότα μας η δίλειρη,
η τρίλειρη,
η πεντάλειρη,
που κάνει τ' αυγά τα δίκροκα,
τα τρίκροκα,
τα διπλοτριπλοπεντάκροκα.

Η συκιά μας η γερτή
η πευκολευκοτσουκλωτή
κάνει τα σύκα τα γερτά
τα πευκολευκοτσουκλωτά.

Της αλεπούς η ουρά
εφτά φορές εξεφηκαροκομπομανικοθηλυκώθηκε.

Πεινοριγοδιψονυστάζω,
κι από το πεινοργοδιψονύσταγμά μου
τη μανούλα μου φωνάζω.

ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΜΕ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ

ΤΟ ΗΞΕΡΕΣ ΑΥΤΟ;

Τα οφέλη από την κολύμβηση

Το κολύμπι προσφέρει **φυσικά και ψυχικά οφέλη στον οργανισμό μας** και ταυτόχρονα αποτελεί μια ευχάριστη δραστηριότητα.
Τα οφέλη της άσκησης στη σωματική και ψυχική υγεία μας, είναι αμέτρητα. Η σωματική δραστηριότητα μπορεί να μας βοηθήσει **να ζήσουμε περισσότερο και καλύτερα, να βελτιώσει τη διάθεσή μας και να συμβάλει σε έναν πιο ποιοτικό ύπνο**. Μπορεί να μας βοηθήσει **να διαχειριστούμε το βάρος μας και να βελτιώσουμε τη φυσική μας κατάσταση.**
Το κολύμπι είναι μια δραστηριότητα δημοφιλής, ιδανική για κάθε ηλικία, που **χαρίζει ευεξία, τονώνει το αναπνευστικό και το καρδιαγγειακό σύστημα και βοηθά να χαθούν τα περιττά κιλά.** Με την κολύμβηση, το σώμα υποστηρίζεται από το νερό και έτσι δεν καταπονούνται υπερβολικά οι μύες και οι αρθρώσεις. **Ασκούνται όλες οι μυϊκές ομάδες,** όπως οι ώμοι, η πλάτη, οι κοιλιακοί, τα πόδια και οι γλουτοί, ενώ λόγω της αντίστασης του νερού στην κίνηση, αυξάνεται και η δύναμη του σώματος.

Η σωστή διατροφή των παιδιών.

Μεγάλο ρόλο στην σωστή ανάπτυξη των παιδιών παίζει η σωστή διατροφή. Οι γονείς και το σχολείο θα πρέπει να δείξουν στα παιδιά πια είναι η σωστή διατροφή.

Άρα η κακή διατροφή δημιουργεί προβλήματα και ασθένειες όπως η παχυσαρκία, ο διαβήτης, η παιδική χοληστερίνη κ.τ.λ. Αποτέλεσμα της κακής διατροφής μπορεί να είναι επίσης η κούραση που αισθάνεται αδικαιολόγητα ένα παιδί ή η κακή διάθεση, να αρρωσταίνει πιο εύκολα, ακόμα και τα δόντια να χαλάνε σε μικρή σχετική ηλικία.

Μπορούμε επίσης να βοηθήσουμε όλοι τα παιδιά να ξεχωρίζουν τις τροφές που είναι πιο υγιεινές όπως προϊόντα βιολογικά και να επιλέγουν τα ντόπια προϊόντα.

Η σωστή διατροφή σε συνδυασμό με την άσκηση βοηθάει τον άνθρωπο να είναι πάντα υγιής.

Η Καστοριά

Η Καστοριά είναι ένα καταπληκτικό μέρος όπου υπάρχουν πολλά πράγματα. Υπάρχει το ενυδρείο οπού μπορείς να δεις πολλά ψάρια. Η λίμνη με τους κύκνους και τους βουτηχτές τους οποίους μπορείς να ταΐσεις. Επίσης μπορείς να περπατήσεις πλάι στη λίμνη. Μπορείτε επίσης να επισκεφτείτε τον προϊστορικό λιμναίο οικισμό όπου θα δείτε πως οι παλιοί ζούσαν. Θα δείτε σπιτάκια χτισμένα πάνω σε μία τεράστια γέφυρα ξύλινη. Τέλος μπορείτε να επισκεφτείτε ένα πολύ γνωστό εστιατόριο : το «Το στέκι της παρέας». Θα μάθετε περισσότερα όταν θα πάτε.

Ποιήματα

Αν δεν είχαμε το Μ

Αν δεν είχαμε το Μ
Θα γινόταν φασαρίες,
Άκη θα 'λεγαν το Μάκη
Και αρίες τις Μαρίες.
Αν δεν είχαμε το Μ,
Θα 'λεγες τη μάνα σου -άνα.
Και θα χτύπαγε η εκκλησία
Μια καπάνα αντί καμπάνα.
Απαραίτητο το Μ,
Μ... μικρό και Μ... μεγάλο
Σαν το χρειάζεται μια λέξη
Μάνι μάνι θα το βάλω.
-ανταλάκια και –ολύβι,
-ηχανάκι και –αχαίρι,
Το σωστό να βάλει γράμμα
στην αρχή, παιδιά, ποιος ξέρει;

(ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΜΕΛΙΣΟΥΛΑ ΣΟΥΛΑ ΦΡΟΣΟΥΛΑ ΤΟΥ ΤΖΕΙΜΣ ΚΡΟΥΣ)

Η ΚΟΚΚΙΝΟΣΚΟΥΦΙΤΣΑ

Σκηνή 1η

Μια φορά και έναν καιρό η μαμά του λύκου έδωσε ένα καλαθάκι και του είπε να πάει στη γιαγιά του.
Εκεί που πήγαινε για το σπίτι της γιαγιάς συνάντησε την Κοκκινοσκουφίτσα.

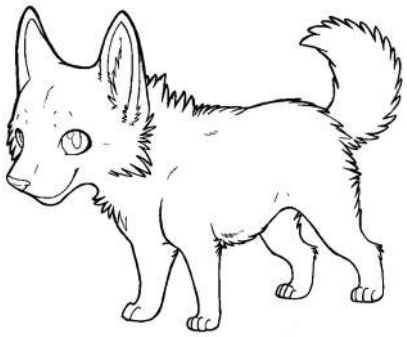

-Λυκάκι που πηγαίνεις ;
-Πηγαίνω στο σπίτι της γιαγιάς, της απάντησε.
-Που είναι το σπίτι της γιαγιάς ;
-Είναι εκεί που τελειώνει το δάσος.
-Ξέρεις ποιος είναι ο πιο σύντομος δρόμος;
-Ναι ξέρω! Είναι ο δεξής.
-Λάθος είναι ο αριστερός.
Έτσι το λυκάκι πήγε από τον αριστερό δρόμο.
Η κοκκινοσκουφίτσα έφτασε πρώτη στο σπίτι της γιαγιάς.
Μπαίνει μέσα η κοκκινοσκουφίτσα και αρπάζει τη γιαγιά για να την βάλει μέσα στη ντουλάπα και φοράει την νυχτικιά και ξαπλώνει στο κρεβάτι. Το λυκάκι όταν μπήκε μέσα ξαφνιάστηκε και άρχισε να ρωτάει τη γιαγιά:

Σκηνή 2η

-Γιαγιά γιατί έχεις μικρή μύτη;
-Γιατί έκανα πλαστική στη μύτη.
-Γιαγιά γιατί έχεις μικρά μάτια;
-Γιατί με στραβώνει ο ήλιος.
-Γιατί έχεις μικρά δόντια;
-Γιατί μου έσπασαν και δεν είχαν ανταλλακτικά.
-Γιατί έχεις μικρά αυτιά;
-Γιατί μου βούλωσαν τα αυτιά από το κερί.
-Γιατί έχεις μικρό στόμα;
-Για να τρώω πιο λίγο.
(η γιαγιά γυρνάει από την άλλη πλευρά και ψιθυρίζει:)
-Ήρθε η ώρα να τον φάω.

(εκείνη τη στιγμή η γιαγιά ορμάει πάνω του και τότε το λυκάκι φώναξε:)
-Βοήηηθειααα!!!

Σκηνή 3η

Ο κυνηγός ακούει τις φωνές απ΄ το λυκάκι.
Λ: -Με κυνηγάει η ζουρλή, θέλει να με σκοτώσει και να με φάει!!!
Κυν: -Τι γίνεται εδώ μέσα;
Γ: -Μπάχαλο! Τι νομίζεις; Τώρα βγάλε με από εδώ μέσα.
Κ: -Κυνηγέ μην το τολμήσεις να αγγίξεις την ντουλάπα.
ΚΥΝ: -Γιατί τι έχει μέσα;
Κ: -Δεν είναι δουλειά σου αυτή.
Λ: -Θέλετε όλοι σας να με σκοτώσετε. Είμαι είδος υπό εξαφάνιση!
ΚΥΝ: -Θα σε σκοτώσω λυκάκι.
Κ: -Θέλω να αυτοκτονήσω (και παίρνει το όπλο).
Λ: -Όχι, εγώ λέω να μην πεθάνει κανένας!
Γ: -Πότε θα με βγάλετε, σκάει τζίτζικας εδώ μέσα.
Λ: -Που την πήγες την γιαγιά μου;
Κ: -Αχ, ναι sorry, την έβαλα στην ντουλάπα.
Γ: -Θα σε κάνω μεσημεριανό!
Λ: -Κρίμα είναι, γίναμε φίλοι.
(και γίνανε όλοι φίλοι)
Κ: -Λυκάκι, θέλεις να γίνεις το κατοικίδιο μου;
Λ: -Ναι, θέλω! Θα μείνουμε όλοι μαζί μες στο δάσος.
(Η ιστορία μας τελείωσε με ένα ευτυχισμένο για όλους τέλος)

Κ=κοκκινοσκουφίτσα Λ=λύκος ΚΥΝ=κυνηγός Γ=γιαγιά

Στα πλαίσια του μαθήματος της γλώσσας ζητήθηκε από την τάξη να χωριστούν σε 3 ομάδες και να διασκευάσουν το παραμύθι της κοκκινοσκουφίτσας “από την ανάποδη” δηλαδή ο λύκος είναι ο καλός και η κοκκινοσκουφίτσα η κακιά.
Ένας από κάθε ομάδα (Δημήτρης Δ.,-Μάγδα-Χρήστος) ανέλαβε να το γράψει στον υπολογιστή του και το έστειλαν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στο σχολείο. Και να τι προέκυψε!

Βασιλόπιτα τσουρέκι

Υλικά:

11 φλιτζάνια αλεύρι σκληρό (1 κιλό και 150 γραμ.)
1 φλιτζάνι βούτυρο γάλακτος (150 γραμ.)
1 φλιτζάνι ζάχαρη (270 γραμ.)
1 φλιτζάνι γάλα χλιαρό (200 γραμ.)
6 αυγά
1 κουταλιά μαχλέπι (7,5 γραμ.)
4 κουταλιές κοφτές μαγιά μπύρας (48 γραμ.)
1 κουταλιά ξύσμα λεμονιού (7 γραμ.)
1 κουταλιά ξύσμα πορτοκαλιού (7 γραμ.)
1 κουταλάκι κοφτό αλάτι (6 γραμ.)
2\3 φλιτζ. αμύγδαλα ασπρισμένα (80 γραμ.)
2-3 κουταλιές ζάχαρη (20-30 γραμ.)
2 φλιτζανάκια λάδι ραφινέ (100 γραμ.)

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Διαλύετε τη μαγιά στο γάλα. Προσθέτετε 100 γραμ. αλεύρι. Σε μια κατσαρόλα βάζετε το βούτυρο, τη ζάχαρη, το ξύσμα, το αλάτι και τα αυγά χτυπημένα. Βάζετε την κατσαρόλα στη φωτιά και ανακατεύετε μέχρι να γίνει το μείγμα χλιαρό. Στον κάδο του μίξερ έχετε βάλει το αλεύρι κοσκινισμένο. Προσθέτετε τη μαγιά με το γάλα και το μείγμα βουτύρου. Ρίχνετε το μαχλέπι και δουλεύετε τη ζύμη 20 λεπτά σε χαμηλή ταχύτητα. Τέλος, προσθέτετε και το λάδι, δουλεύοντας με το μίξερ μέχρι να απορροφηθεί όλο. Βάζετε τη ζύμη σε βουτυρωμένη και ελαφρώς αλευρωμένη φόρμα ή ταψί και την αφήνετε σε ζεστό μέρος για 45-60 λεπτά να φουσκώσει. Αλείφετε με αυγό και πασπαλίζετε, αν θέλετε, με ζάχαρη και ασπρισμένα αμύγδαλα. Ψήνετε για 40 λεπτά στους 160 βαθμούς.

Εύκολη συνταγή για κορμό σοκολάτας με μπισκότα

Υλικά:

1και 1/2 πακέτο μπισκότα τετράγωνα Παπαδοπούλου
2 φλιτζάνια ζάχαρη άχνη
1 βούτυρο βιτάμ 250 γρ
1/2 ποτήρι γάλα
1 φλυτζάνι κακάο
1 βανίλια
λίγο κονιάκ

Το καλύτερο και γρηγορότερο γλυκό του καλοκαιριού: Κορμός σοκολάτας με μπισκότα! Εύκολο, γρήγορο, οικονομικό και αρέσει πολύ ειδικά στα παιδιά. Τα υλικά που θα χρειαστείτε λίγα και ο χρόνος για να το φτιάξετε ακόμα πιο λίγος. Το μόνο που πρέπει να κάνουμε είναι:

Αρχικά σε μια λεκάνη κόβουμε τα μπισκότα μικρά, μικρά κομματάκια και τα βρέχουμε με το γάλα. Σε ένα μίξερ ανακατεύουμε το βιτάμ που έχουμε λιώσει με το κακάο και την άχνη ζάχαρη, την βανίλια και προσθέτουμε και λίγο κονιάκ αν θέλουμε.
Βγάζουμε το μίγμα απ' το μίξερ, ρίχνουμε τα μπισκότα και τα ανακατεύουμε με ένα κουτάλι. Τέλος, τοποθετούμε το μίγμα σε μία λαδόκολλα και το τυλίγουμε σαν ρολό. Το βάζουμε την κατάψυξη για 2 για 2 ώρες τουλάχιστον και έτοιμο το γλυκό.

Χαλβάς

ΥΛΙΚΑ

1 κιλό ζάχαρη
1 φακελάκι νεσεστέ (όπως το έχει το σούπερ μάρκετ)
1 ποτήρι αραβοσιτέλαιο
9 ποτήρια νερό
Έναν δυνατό άντρα να ανακατεύει!!!!!

ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Σε μία κατσαρόλα ρίχνουμε την ζάχαρη. Σε μία λεκάνη βάζουμε το νερό, το λάδι και το νεσεστέ. Ανακατεύουμε ελαφρά με μία τρυπητή κουτάλα. Τοποθετούμε την κατσαρόλα με τη ζάχαρη στο μάτι της κουζίνας και αφού το ανάψουμε στο τέρμα, ανακατεύουμε συνεχώς. Μετά από αρκετή ώρα και αφού η ζάχαρη έχει καραμελώσει ρίχνουμε στην κατσαρόλα με προσοχή το μίγμα της λεκάνης. Ανακατεύουμε μέχρι να ενωθούν καλά όλα τα υλικά. Σε ένα ταψί ρίχνουμε τα υλικά της κατσαρόλας και ψήνουμε σε προ θερμασμένο φούρνο στο γκριλ για 10 λεπτά.
Σημείωση: Αν θέλουμε ρίχνουμε στην κατσαρόλα καθαρισμένα αμύγδαλα, ανακατεύουμε και μετά βάζουμε το μίγμα στο ταψί.

—> Συνέχεια από τη σελίδα 4

θα μπορέσουν να συνειδητοποιήσουν την αξία του προκειμένου να το προστατέψουν.

Η φύση λοιπόν έχει αρχίσει ήδη να εκδικείται τον άνθρωπο για τις αλόγιστες καταστροφές που της έχει προκαλέσει. Μόνο αν με ευθύνη, συνείδηση και ευαισθησία σκύψουμε προσεχτικά πάνω στο πρόβλημα θα μπορέσουμε να το αντιμετωπίσουμε ώστε να αποφευχθούν οι τραγικές συνέπειες. Γιατί σώζοντας το περιβάλλον σώζουμε και προστατεύουμε τον ίδιο μας τον εαυτό.

Ζει μαζί με τα κοχύλια
κι έχει και βελόνια χίλια.
Τι είναι;

Αχινός

ΤΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΡΑΦΤΑΝΙΤΗ

Σαγάνι: χάλκινο σκεύος στο σχήμα του πιάτου.
Σαλιβάρ: μυτερό ξύλο, το οποίο προσαρμόζεται στο στόμα των κατσικιών και των αρνιών με σκοπό να σταματήσουν το θηλασμό. Εξέχει στις άκρες των χειλιών, δένεται με γερό σπάγκο και περνιέται πίσω από τα αυτιά για να συγκρατείται.
Σιακλαφούρα: κακής ποιότητας καπνός για στριφτό τσιγάρο.
Σιαλακάς: ενοχλητικός θόρυβος από φωνές ανθρώπων , φασαρία.
Σιαμουρλός: άνθρωπος με ανώμαλη συμπεριφορά με τον οποίο δεν μπορείς να επικοινωνήσεις.
Σιέρπετο: άσχημο, αποκρουστικό «Είναι ντιπ σιέρπετο».
Σιουράω ή **Σιουρίζω**: σφυρίζω.
Σκλέτζα: παιχνίδι το οποίο παίζεται με ένα ξύλο 40 εκ. περίπου κι ένα μικρότερο, το «σκλεντζάρι» μυτερό στις άκρες του.
Σκράπας: άνθρωπος με μαθησιακές δυσκολίες, αυτός που δεν είναι εύστροφος, ο απαίδευτος «Είσαι ντιπ σκράπας».
Σκρούμπος: καμένος που παίρνει τη μορφή σβησμένου κάρβουνου «Παραψήθηκε το ψωμί, έγινε σκρούμπος.
Σουργούν: ρεζίλι « Έγιναν σουργούν».
Συρμή: ίωση, γρίπη.
Σφάλαγγας: η αράχνη.
Σφουγγάω: σκουπίζω.
Σφουτζλάω: πετώ μακριά κάτι που χάλασε.
Σκραπανάω: χτυπώ με δύναμη το πρόσωπο κάποιου.

Μια Ιστορία που την ξέρουν λίγοι…

Το χωριό μου το λένε Κληματιά και εκεί υπήρχαν επτά νερόμυλοι κι ένα τοξωτό γεφύρι. Εκεί έπλεναν τα ρούχα τους και άλεθαν το σιτάρι .Οι μύλοι εξυπηρετούσαν όχι μόνο τα γειτονικά χωριά αλλά και τις μακρινές περιοχές. Αυτά όμως καταστράφηκαν και θα σας πω το πώς.

Παλιά η λίμνη Παμβώτιδα τον Χειμώνα πλημμύριζε από τις βροχές και τα νερά έφταναν ως τις περιοχές που καλλιεργούσαν οι αγρότες με αποτέλεσμα να μη μπορούν οι αγρότες να καλλιεργήσουν. Έτσι αποφασίστηκε να γίνει ένα αποστραγγιστικό έργο που θα μετέφερνε το νερό από την λίμνη Παμβώτιδα στον ποταμό Καλαμά, περνώντας από την κοιλάδα που ήταν οι επτά νερόμυλοι και το τοξωτό γεφύρι. Έτσι έφτιαξαν μια τάφρο που θα μετέφερνε το νερό στον ποταμό Καλαμά. Αλλά μέχρι να τελειώσει το έργο έφτιαξαν ένα φράγμα που θα κρατούσε το νερό. Όταν τελείωσε το έργο έσπασαν το φράγμα απότομα και όλο το ορμητικό νερό έφτασε ως το χωριό μου και διέλυσε τους επτά νερόμυλους και το τοξωτό γεφύρι.

Αν το φράγμα το είχαν ανοίξει σιγά σιγά και πρόσεχαν λίγο περισσότερο, σήμερα θα ήταν ένα ιστορικό μνημείο οπού θα ερχόταν άνθρωποι από όλη την Ελλάδα να το επισκεφτούν.

Παλαμήδι

Το Παλαμήδι είναι φρούριο στο Ναύπλιο το οποίο κατασκευάστηκε το 1687 από τους Βενετούς, ύστερα από την κατάληψη του λόφου στον οποίο βρίσκεται, μετά από σφοδρή μάχη με τους Οθωμανούς κατά τον Βενετοτουρκικό Πόλεμο. Ο λόφος πάνω στο οποίο βρίσκεται έχει ύψος 216 μέτρα και η ανάβαση στο Παλαμήδι γίνεται είτε μέσω αμαξιτής οδού είτε μέσω μιας σκάλας με 999 (λέει ο μύθος) αλλά, στην πραγματικότητα ,857 σκαλοπάτια. Το 1715, κατά την διάρκεια του τελευταίου Βενετοτουρκικού Πολέμου οι Οθωμανοί το κυρίευσαν αφού ανατίναξαν τμήμα του.

Ελληνική Επανάσταση

Κατά την διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 οι Τούρκοι οχυρώθηκαν στο Παλαμήδι αλλά στις 30 Νοεμβρίου 1822 οι Έλληνες το κατέλαβαν έπειτα από μάχη στην οποία συμμετείχαν ο Στάικος Σταϊκόπουλος ο Μοσχονησιώτης και 300 άνδρες.

Μετά την Επανάσταση, το Παλαμήδι χρησίμευσε σαν φυλακή, στην οποία το 1833 φυλακίστηκε ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης και αποφυλακίστηκε 11 μήνες μετά , έπειτα από χάρη του βασιλιά Όθωνα.

Πάνω στο φρούριο μπορεί κανείς σήμερα να θαυμάσει μεταξύ άλλων τους επιβλητικούς προμαχώνες, το ιστορικό εκκλησάκι του Αγίου Ανδρέα και τις εντυπωσιακές δεξαμενές που ακόμη και σήμερα συλλέγουν το βρόχινο νερό του λόφου.

ΤΟ ΓΕΦΥΡΙ ΤΗΣ ΠΛΑΚΑΣ

Το γεφύρι της Πλάκας ήταν ένα πέτρινο τοξωτό γεφύρι στον Άραχθο ποταμό. Βρισκόταν στο Δήμο Πραμάντων σε απόσταση 50 χιλιομέτρων από τα Γιάννενα και ένωνε τους νομούς Ιωαννίνων και Άρτας. Χτισμένο το 1866, ήταν μονότοξο, με άνοιγμα κάμαρας 40 μέτρα, ύψος 19 μέτρα και με άνοιγμα στην κορυφή 3,2 μέτρα. Θεωρούνταν το μεγαλύτερο μονότοξο γεφύρι των Βαλκανίων. Στο σημείο όπου χτίστηκε το γεφύρι της Πλάκας υπήρχε μια παλαιά γέφυρα. Στη γέφυρα διασωζόταν κόγχη όπου οι τεχνίτες είχαν ζωγραφίσει τον προστάτη-άγιο της γέφυρας. Τα τελευταία χρόνια η γέφυρα λειτουργούσε ως αξιοθέατο της περιοχής.

Το κεντρικό του τόξο κατέρρευσε την 1η Φεβρουαρίου 2015, όταν από ισχυρές βροχοπτώσεις πλημμύρισε. Την επόμενη μέρα, ο Αναπληρωτής Υπουργός Υποδομών Χρήστος Σπίρτζης και εκπρόσωποι του Υπουργείου Πολιτισμού ταξίδεψαν στην περιοχή για να εκτιμήσουν την κατάσταση και ανακοίνωσαν ότι ήταν τεχνικά εφικτό να αποκαταστήσουν την ιστορική γέφυρα. Τα υλικά θα ανακτηθούν από τον ποταμό μόλις τα επίπεδα του νερού πέσουν.

Ο ΑΡΑΧΘΟΣ

Ο Αραχθος είναι ο όγδοος μεγαλύτερος ποταμός της Ελλάδας. Έχει μήκος 110 χιλιόμετρα. Πηγάζει από την βόρεια Πίνδο και εκβάλλει στον Αμβρακικό κόλπο. Διαρρέει ένα τμήμα του νομού και ολόκληρο τον νομό Άρτας.

Στο πέρας μα του Αράχθου από τη χαράδρα της Πολιτσάς είναι χτισμένο το ομώνυμο γεφύρι από το 1860 και ενώνει τα Κατσανοχώρια με το Αμπελοχώρι και την ευρύτερη περιοχή των Βορείων Τζουμέρκων. Ο Αραχθος φημίζεται για τα σπουδαία τοξωτά γεφύρια που συνδέουν τις όχθες του, όπως το γεφύρι της Άρτας και το γεφύρι της Πλάκας, που όλα μαζί υπολογίζονται σε 55 πέτρινα γεφύρια.

Το νερό πηγή ζωής

Το νερό είναι απαραίτητο για όλους τους ανθρώπους της γης. Αλλά τώρα τελευταία εμείς οι άνθρωποι ξεχνάμε το τόσο σημαντικό νερό. Το μολύνουμε, το σπαταλάμε και έτσι το νερό μειώνεται. Οι ποσότητες καθαρού νερού είναι λίγες στη γη μας! Μάλιστα λένε ότι ο επόμενος πόλεμος θα γίνει για το νερό! Και γι αυτό θα πρέπει να κάνουμε κάτι. Να σταματήσουμε να το σπαταλάμε για να σωθούμε! Το νερό είναι απολύτως απαραίτητο και μας βοηθάει σε πολλά πράγματα: να κάνουμε μπάνιο, να κάνουμε δουλειές στο σπίτι κ.τ.λ. Και όπως βλέπετε μας είναι πολύ χρήσιμο. Βέβαια στον τόπο μας είμαστε τυχεροί και έχουμε αρκετό νερό, αλλά ως πότε;…

Γιατί οι γυναίκες δεν μπαίνουν στο Ιερό της εκκλησίας

Εξ αιτίας του προπατορικού αμαρτήματος η γυναίκα δεν είχε καλή θέση στην κοινωνία. Όταν όμως η Παναγία γέννησε τον Χριστό η θέσης της γυναίκας εξυψώθηκε.

Μέσα στο ιερό δεν μπορούν να μπουν οι γυναίκες όχι γιατί δεν τους επιτρέπεται αλλά γιατί θεωρούνται ανώτερες από την Εκκλησία ώστε να περάσουν στο ιερό. Για τον ίδιο λόγο δεν πηγαίνουν οι γυναίκες στο Άγιο Όρος.

Εκτός αυτού, ούτε οι άντρες επιτρέπεται να μπουν αν δεν έχουν πάρει ευχή από τον Επίσκοπο, όπως τα παπαδοπαίδια.

Αλβανικά

cmbene = τι κάνεις
mire = καλά
jam = είμαι
stilolaps = στυλό
laps = μολύβι
grua = γυναίκα
boore = άντρας
diali = παιδί
bayza = κορίτσι
corendi = ρεύμα
cande = τσάντα
class = τάξη
taksi = τάξη
gom = σβήστρα
goma = ρόδα
a ik ketea = α φύγε από δω
beze = αυγό
mali = βουνό
zoti = θεός
dege = δέντρο
ayaute = κλέφτης
dritte = φως
dritte zotit = άγιο φως
astuku = μαξιλάρι
si bete = πώς πάει;
me cembe = με πόδια
apo me makine = ή με το αυτοκίνητο
makine = αυτοκίνητο
agglishte = αγγλικά
oukou th = αρκουδάκια
carice = καρέκλα
boufe = ντουλάπι
i fort = δυνατός
pesce = ψάρι
lule = λουλούδια
der = πόρτα
bar = χόρτα
dikian = σούπερ μάρκετ
ope = ρολόι
telephone = τηλέφωνο
i mencur = το ξέρω
i zgiuar = έξυπνος
douani = τσιγάρο
time = καπνός
mbambaya = μπαμπάς
mamaya = μαμά
nena = γιαγιά
papo = παππούς
zuari = φωτιά
musus = κύριος
mususe = κυρία

Ιστορίες από τα παλιά χρόνια
Το αυγό του Κολόμβου

Όταν ο Κολόμβος γύρισε στην Ισπανία, μετά την ανακάλυψη της Αμερικής, δεν τον υποδέχτηκαν όπως περίμενε. Σε ένα κοσμικό τραπέζι που πήγε του είπαν ότι δεν κατάφερε τίποτα σπουδαίο. Αφού έδωσε εντολή σε έναν υπηρέτη να του βράσει ένα αυγό, πήγε στους εξυπνάκηδες και τους ρώτησε: «Πώς θα στηρίξετε ένα αυγό στην μύτη του;»

Κανένας δεν μπόρεσε να απαντήσει. Πολλοί προσπάθησαν αλλά πάντα το αυγό έσπαγε. Τότε ο Κολόμβος πήρε το βρασμένο αυγό, το χτύπησε λίγο στη μύτη και το στήριξε όρθιο στο τραπέζι. Όλοι ενθουσιάστηκαν με το αποτέλεσμα και κανείς δεν κατάλαβε ότι το αυγό ήταν βρασμένο.

«Αρκεί να σκεφτεί κανείς», είπε ο Κολόμβος και έφυγε από το τραπέζι. Από τότε λέγεται η φράση «το αυγό του Κολόμβου» όταν πρόκειται για μεγάλες ανακαλύψεις.

Ρομ

Γκέλα = φαγητό
Μαντό = το ψωμί
Σοκερέσα = τι κάνεις;
Πέτζερι = παράθυρο
Λατσές = καλά
Τσιρικλό = πουλί
Οτέ ισός = εκεί είναι
Σο μαγκέσα = τι ζητάς;
Νιεκ ευρός = ένα ευρώ
Καβές = θα ’ρθεις;
Ακατέ τε λαλ = εδώ κάτω
Πανί = νερό
Γκουλντό = γλυκό
Λον = αλάτι
Ληλ = χαρτί
Χαβα = τρώω
Τσαβαλα = ρούχα
Κουντουρες = παπούτσια
Τζουράπια = κάλτσες
Σαχάτι = ρολόι
Γκραστήματα = άλογα
Τζουκελ = σκυλί
Τσιτσαη = γάτα
Σαπ = φίδι
Βαντο = αυγό
Πουρουμ = κρεμμύδι
Σηλ = κρύο
Τατο = ζέστη
Μας = κρέας
Σαχ = χόρτα

Συνέντευξη από τον παππού

Μάγδα: Πες μου παππού πώς ζούσαν οι άνθρωποι παλιά;
Παππούς: Τα πράγματα ήταν πολύ διαφορετικά. Ο κόσμος ζούσε στα χωριά. Δεν είχαμε ρεύμα, τηλέφωνο, νερό στα σπίτια και άλλα πολλά που σήμερα θεωρούνται απαραίτητα.
Μάγδα; Πώς ήταν η καθημερινή σας ζωή;
Παππούς; Ασχολούμασταν όλοι με τα ζώα και τα χωράφια μας ανάλογα την εποχή. Ό,τι τρώγαμε προερχόταν από αυτά. Ψωνίζαμε λίγα πράγματα που δεν είχαμε όπως λάδι, ρύζι, μακαρόνια. Κρέας τρώγαμε λίγες φορές και το βράδυ κοιμόμασταν πολύ νωρίς γιατί δεν είχαμε πολύ πετρέλαιο για τη λάμπα μας.
Μάγδα: Τα παιδιά πηγαίνανε σχολείο;
Παππούς: Ναι, αλλά δεν διαβάζανε πολύ γιατί έπρεπε να βοηθάνε και στις δικές μας δουλειές.
Μάγδα: Τι Μαθήματα κάνανε στο σχολείο;
Παππούς: Μόνο τα βασικά: ανάγνωση, μαθηματικά, ιστορία, γεωγραφία, επειδή υπήρχε στο σχολείο μόνο ένας δάσκαλος για όλες τις τάξεις. Επίσης δεν μαθαίναμε ξένες γλώσσες.
Μάγδα: Τι παιχνίδια παίζατε;
Παππούς: Πεντόβολο, σκλαβάκια, φτιάχναμε σφεντόνες και κυνηγητό. Όμως ζούσαμε πολύ ωραία χωρίς τον θόρυβο των πόλεων και τη μόλυνση του περιβάλλοντος με βιολογικά τρόφιμα. Μακάρι να μπορούσες να βρεθείς μια μέρα εκείνη την εποχή και να μπορούσες να δεις από κοντά όλα αυτά που σου διηγήθηκα.

ΒΛΑΧΙΚΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

Η **Βλάχικη γλώσσα** είναι γλώσσα του ανατολικού κλάδου των Λατινογενών γλωσσών. Διαμορφώθηκε τους πρώτους αιώνες μετά την κατάκτηση των Βαλκανίων από την Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία.

Αποκαλείται πρωτίστως από τους ομιλούντες της Armãneashce/Armãneashti/Rãmãneshti (*Αρωμανική*) όρος που δημιουργήθηκε από την τάση για προσθήκη ενός προθετικού A-(Romanus>Aromãn).

Στην Ελληνική γλώσσα έχει επικρατήσει η ονομασία *Βλάχικη* (Vlach, Vlãheshte), ενώ στην αγγλική *Aromanian*.

Είναι μία από τις τέσσερις λατινογενείς γλώσσες της Βαλκανικής με πολλές λέξεις να προέρχονται από την Ελληνική. Το Ετυμολογικόν Λεξικό της Κουτσοβλάχικης Γλώσσης του Κ. Νικολαΐδη (1909) περιλαμβάνει 6.657 λέξεις εκ των οποίων οι 3.560 έχουν ελληνική προέλευση, 2.605 λατινική, 185 σλάβικη, 150 αλβανική και οι υπόλοιπες 157 άγνωστη. Μάλιστα σε πολλές από τις ελληνογενείς λέξεις η ετυμολογία ανάγεται στους πρωτοαρχαιοελληνικούς και ομηρικούς χρόνους.

Επειδή η βλάχικη γλώσσα δε διαθέτει γραφή, για τις παρακάτω λέξεις χρησιμοποιήθηκαν λατινικοί χαρακτήρες και δίπλα γράφεται η προφορά των λέξεων.

Καλημέρα = μπούνα τζούα = buna jua
Καληνύχτα = νοάπτε μπούνα = noapte buna
Ημέρα = τζούα =jua
Νύχτα = νοάπτε=nopte
Αρκούδα= ούρσα= ursa
Λύκος = λούπου= lupu
Σκαντζόχοιρος= αρίτσιου= aritsiu
Μέλι = νιάρε= niare
Γάλα = λάπτε= lapte
Ψωμί= πίνε= pine
Νερό = άπα= apa
Κουτάλι= λίνγκουρα= lngura
Κρασί= γίνου= ginu
Τι κάνεις ; = τσι άνταρι= tsi antari
Καλά = γκίνε= gine

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗ ΑΓΩΓΗ

Για να μπορέσουμε να οδηγήσουμε αυτοκίνητο ή μηχανή θα πρέπει να περάσουμε από κάποιες εξετάσεις για να πάρουμε το δίπλωμα. Αυτές οι εξετάσεις περιλαμβάνουν οδήγηση του αυτοκινήτου και εκμάθηση των πινακίδων, κανόνων οδήγησης και συμπεριφοράς στο δρόμο.

Όταν όμως οδηγούμε ποδήλατο ή είμαστε πεζοί στο δρόμο δεν γνωρίζουμε τους κανόνες κυκλοφοριακής αγωγής. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα ότι ανά πάσα στιγμή μπορεί να προκαλέσουμε ατύχημα και να φταίμε εμείς αφού δεν ξέρουμε πώς να συμπεριφερθούμε.

Μήπως λοιπόν θα έπρεπε όλοι μας να γνωρίζουμε κυκλοφοριακή αγωγή; Μήπως οι ποδηλάτες και οι πεζοί να έδιναν και αυτοί εξετάσεις; Μήπως θα έπρεπε οι μαθητές να κάνουν στο σχολείο μάθημα κυκλοφοριακής αγωγής και να παίρνουν βεβαίωση επιτυχούς παρακολούθησης; Εγώ προσωπικά αυτό πιστεύω!

Οι ξένες γλώσσες στον κόσμο των παιδιών.

Οι ανάγκες για επικοινωνία, οδηγούν τα παιδιά στο να μαθαίνουν ξένες γλώσσες.

Αυτές βοηθούν όταν επισκέπτεσαι ξένες χώρες, όταν διαβάζεις ξενόγλωσσα βιβλία και όταν σπουδάσεις υπολογιστές ή κάποια άλλη σχολή που είναι απαραίτητη η ξένη γλώσσα.

Επίσης μπορεί όταν ένα παιδί μεγαλώσει να βοηθήσει στην εύρεση εργασίας σε κάποια άλλη χώρα αν ενδιαφερθεί.

Βλάχικη γλώσσα

Η Βλάχικη γλώσσα δεν γράφεται και για αυτό κινδυνεύει να χαθεί. Μερικές από τις λέξεις που ξέρω και θυμάμαι είναι οι εξής:

Λεξιλόγιο

Μούμα= μαμά
Τάτα= μπαμπάς
Σόρα= αδερφή
Φράτου= αδερφός
Πίσα= γάτα
Κούνι= σκυλί
Κάσιου= τυρί
Πούνι= ψωμί
Ούν= 1
Ντούο= 2
Τρέι =3
Μπούνα τζούα= καλή μέρα
Αλάσο φέτα= άσε την κοπέλα
Μπούνα φέτα= καλή κοπέλα

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Γκόλια Δέσποινα
Δάλλας Δημήτριος
Κουρεμένος Νικόλαος
Λίλιο Αλέξανδρος
Ματακούλης Δημήτριος
Μαυρογιώργος Ιωάννης
Ντούτσης Άγγελος
Παπαδημητρίου Χρήστος
Παπιγκιώτης Θεόδωρος
Παππά Μαγδαληνή
Πέτρου Χαράλαμπος
Σκαργιώτη Μαρία
Στουγιάννος Νικόλαος
Τζιχάνης Βασίλειος
Τσιρώνη Μελίνα
Χαληγιάννη Ευανθία
Χολέβα Σταυρούλα

Λεξιλόγιο μαθημάτων Δ΄ τάξης

Γλώσσα	Ιστορία	Μελέτη
Α		
Άφησα	Αλέξανδρος	Άμμος
Ανοιγμένος	Αποικίες	Ακρογιάλι
Αστραδενή	Ακρόπολη	Απορρίμματα
Ασφαλώς	Αγησίλαος	Αέρας
Αντιγράφω	Αλκιβιάδης	Αγωγός
Ανθολόγιο	Αιολείς	Ανακύκλωση
Αναζητώ	Αγγεία	Αγέλη
Απλή	Άριστοι	Αξιοθέατα
Αντικείμενο	Αμφικτιονίες	ακτές
Β		
Βαθμολόγηση	Βασανιστήρια	Βάλτος
Βελτίωση	Βασιλεία	Βαμβάκι
Βιβλίο	Βέλος	Βάρκα
Βιβλιογραφία	Βεργίνα	Βάτραχος
Βιβλιοθηκάριος	Βοιωτία	Βιομηχανία
Βιβλιοπωλείο	Βουλή	Βιότοπος
Βιογραφία	Βραβείο	Βότανο
Βάζω	Βυζαντινός	Βράχος
Βλέπω	βωμός	Βροχή
Βιβλιάριο	βυρσοδέψης	Βυθός
Γ		
Γενική	Γραμμική Α	Γεωγραφία
Γένος	Γεωμετρικά	Γεωλόγος
Γράμματα	Γλυπτική	Γεωφυσική
Γράφω	Γαιοκτήμονες	Γεωγραφικό
Γλωσσάρι	Γρανικός	Γέφυρα
Γραμματική	Γαυγάμηλα	Γύρη
Γραμματοσειρά		Γεωργός
Γερούνδιο		Γεωμορφολογικός
Δ		
Διαμαντάκια	Δαρείος	Δωδεκάνησα
Δάση	Δωριείς	διαμερίσματα
Διαβάζω	Δίας	Δελτίο
Δέντρα	Δελφοί	Δρόμος
Δόλωμα	Δεσμοί	Δημοτικό
Διακοπές	Δωρικός	Δίσκοι
Δάφνη	Δούλοι	Διαδίκτυο
Δάσκαλος	Δικαστές	Δημιουργία
Δεύτερος	Δράκοντας	Διαβάζω
Δισύλλαβη	Δημοκρατία	Δάσκαλος
Δυστύχημα	Δαρείος	Διαταράσσω
Διώροφο	Διαβάτης	διαφορετικός
Δισέγγονος	Δήλος	Δυσκολία
Δίτροχος	Δύναμη	Δάσος
Δίκλινο	Διόνυσος	δημιουργήματα
Διδασκαλία	Δωδώνη	Δημοκρατία

Ε

επίθετο	είλωτας	έρευνα
εξακολουθητικός -ή -ό	έθνος	επάγγελμα
εγκυκλοπαίδεια	εξουσία	ενέργεια
ενεργητικός -ή -ό	ευγενής	έθιμο
επίρρημα	ελλανοδίκης	επικοινωνία
έκθλιψη	ερυθρόμορφος -η -ο	έμβιος -α -ο
έκθεση	εξορία	εκχιονισμός
εξαίρεση	εμφύλιος -α -ο	εμπόριο
εθνικός -ή -ό	εισβολή	επιστήμη
επιχείρημα	εκστρατεία	έπαθλο

Ζ

Ζητώ	Ζευς	Ζώα
Ζήτω	Ζωφόρος	Ζέστη
Ζωή		Ζώνες
Ζητούμενο		Ζωγραφική
Ζηλιάρης		Ζωοτροφία
Ζαρκάδι		
Ζάρι		

Η

Ηθοποιός	Ηρόδοτος	Ηφαίστειο
Ημισφαίριο	Ήρα	Ήλιος
Ήττα	Ηρακλής	Ηλιαχτίδα
Ήσυχα	Ησίοδος	Ηλιακός
Ήθος	Ηράκλειο	Ηλιόλουστος

Θ

Θέατρο	Θεσπιείς	Θάλασσα
Θεοί	Θησέας	Θερμοκρασία
Θύμα	Θεοί	Θερμοηλεκτρικό
Θυγατέρα	Θερμοπύλες	Θρύλοι
Θαρραλέος	Θυσία	Θυμάρι
Θόλος	Θουκυδίδης	Θράκη
Θησαυρός	Θήβα	Θεσσαλία
Θάλασσα	Θησαυροί	Θαμμένοι
Θεόρατη	Θεμιστοκλής	Θαυμαστά
Θαλπωρή	Θεσσαλία	Θαλασσοπούλια
Θηλυκά	θάνατος	θώρακας

Ι

Ιστορία	Ιάσωνας	Ιαματικά νερά
Ιδιαιτερότητα	Ίκαρος	Ίσκιος
Ισότιμος	Ικτίνος	Ισορροπία
Ίντερνετ	Ιοκάστη	Ιστός
Ίππος	Ιπποκράτης	Ιώδιο
Ιππότης	Ιφιγένεια	Ιονόσφαιρα
Ιπποπόταμος	Ίωνες	Ιχθυοκαλλιέργεια

Κ

Κατασκήνωση	Κλεόμβροτος	Κατσίκα
Κρεμάλα	Κέρκυρα	Κότα
Κρατώ	Κερκυραίοι	Κοτόπουλο
Κύμα	Κωμωδία	Καναρίνι
Κρεμάστρα	Κούρος	Καλαμάρι
Κανόνας	Κόρη	Κεντρί
Κανονίζω	Κόρινθος	Κοιλιά
Κάλεσα	Κορίνθιοι	Κεραίες
Καπετάνιος	Κλεισθένης	Κεφάλι
Καταπίεση	Κίμωνας	Κελί

Λ

λάδι	Λοξή φάλαγγα	Λούρος
λαδολέμονο	Λακωνία	Λάκμος
λέξη	Λεωνίδας	λιακάδα
λουλούδια	Λυκούργος	λίμνη
λεμόνια	Λύσανδρος	λόφος
λεξικό	Λυρική ποίηση	λόγος
λίμνη	Λακεδαιμόνιοι	λιμάνια
λύκος	Λυδοί	λύματα
λαγός	Λοιμός	Λαϊκή τέχνη
λειψυδρία	Λεύκτρα Βοιωτίας	λιμνοθάλασσα

Μ

Μαθαίνω	Μυκήνες	Μνημεία
Μελέτη	Μακεδόνες	Μεταφέρω
Μαθηματικά	Μενέλαος	Μέλισσες
Μέλλοντας	Μάχη	μικρόκοσμος
μολύβι	Μαραθώνας	μόλυνση

Ν

Ντύνομαι	Νικητές	Νερόλακκος
Ναυτικός	Νέκταρ	Νησιά
Νερουλάδες	Νεμέα	Ντομάτες
Νεροτριβή	Νενικήκαμεν	Νερό
Ντούτσε	Νόμοι	Τήξη
Ραλλού	Ναυμαχία	

Ξ

Ξεδιψώ	Ξέρξης	Ξεχωρίζω
Ξεκίνησα	Ξηρά	Ξαναχρησιμοποιώ
Ξεκουραστούμε	Ξιφολόγχη	Ξεχωριστό
Ξαναβγούμε	Ξένος	Ξαναγίνεται
Ξαφνικό	Ξεχώρισαν	Ξεναγός
Ξεθύμωσε	Ξεχάστηκαν	Ξενιτεύομαι
Ξαφνικό	Ξύπνησαν	Ξεκινάω

Ο

Οκτώβρης	Οινωνός	Οικοσύστημα
Ορεινός	Όμηρος	Όμβρια
Ονειρεμένος	Οδύσσεια	Ομογενή
Οπαδός	Οδυσσέας	Ομπρελάς
Οδικός	Όλυμπος	Οστά
Ολόχρυσος	Ολιγαρχία	Ομάδα
όφελος	Ολυμπιακοί Αγώνες	Οχλαγωγία

Π

Παθητική φωνή	Πάτροκλος	Περιβάλλον
Προστακτική	Πέρσες	Ποταμός
Παρακείμενος	Πάρης	Περιβαλλοντικό
Παρατατικός	Περικλής	Περιήγηση
Πρόθεση	Πλούτωνας	Προστασία
Περίληψη	Πλαταιές	Πάρκο
Περιφραστικά	Ποσειδώνας	Πίνδος

Ρ

Ρυθμίζω	Ραψωδοί	Ρύπανση
Ρόλος	Ρυθμοί	Ροή
Ροδάνι	Ρωξάνη	Ρηχά
Ρίχνω	Ρωμαίοι	Ραχοκοκαλιά
Ρίζα	Ρώμη	ραχούλα
Ρέστα	Ρόδος	
Ρυθμός		

Σ

συλλαβή	σίδηρος	συγκοινωνία
συνοπτικός -ή -ό	συνέλευση	σύνορο
σύνθετος -η -ο	σεισάχθεια	σπονδυλωτός -ή -ό
σύνδεσμος	συνοικισμός	στεριά
σάτιρα	σατράπης	σπήλαιο
σαφήνεια	σύσκεψη	συσκευή
σκηνοθεσία	συμμαχία	συνεργασία
συνώνυμος -η -ο	συμπόσιο	σκελετός
σκέψη		στερεός -ά
σημασία		σώμα

Τ

τάξη	Τροία	Ταυτότητα
τελικά	τελετές-τεχνίτες	τόπος
τσιμπάω	τέχνη	τεχνητή
τσιπούρα	Τύραννος	τρόπος
τζάκι	τείχος	τραγούδια
τώρα	Τριήρεις	τέχνη
Τρίτη	Τέχνασμα	Τζαμί
Τετάρτη	Ταναγραίες κόρες	τοιχογραφία
Τοπική	τοξότης	τυπογραφικό
τσάντα	Τούρκοι	τηλεόραση
τρώω	τίμιος	ταξίδι
τόσα	τραύματα	Ταξινομώ
Τέτοια	τοπίο	Τετράγωνο

Υ

υγρασία	Ύδωρ	Υπηρεσίες
υδρατμοί	Υψηλάντης Α.	Υπόγειος σιδηρόδρομος
υγρός	Ύπαιθρος	Υγειονομική ταφή
υπόγειος	Ύφασης	Υδροηλεκτρική εργασία
υδραγωγείο	Ύπατος	Υλικά
ύδρευση		Υγεία
υποκείμενο		Υδροφόρος ορίζοντας
υπογραμμίζω		Υπόνομοι
Υπερσυντέλικος		Υδροφόρα

Φ

Φτηνός	Φοίνικες	Φράγμα
Φωτεινός	Φειδίας	Φαράγγι
Φουρτούνα	Φωκείς	Φράχτης
Φύλλα	Φάλαγγα	Φαινόμενα
Φώκια	Φίλιππος	Φωτοβολταϊκά
Φύλο	Φοινίκη	Φως
Φαράγγι	Φινέας	Φύση

Χ

χαλάζι	Χαιρώνεια	χάρτης
χείμαρρος	Χρησμός	χωριά
χατίρι	Χάρτης	χαράδρες
χάρτινος	Χορός	Χρόνος παρατήρησης
χορεύω	χειμώνας	χρηματοδότηση
χτυπώ	Χρονολογία	χέλι
χαρακτήρας	χιτώνας	χωράφι
χνάρια	Χρυσός αιώνας	Χριστιανισμός
χρησιμοποιώ	χρυσωρυχείο	χοροί
χαλίκι	χρήματα	χώρα
χειμώνας	Χάλκινη ασπίδα	χειμώνας

Ψ

ψύχραιμος	Ψυττάλεια	Ψυχαγωγία
ψιχάλα		ψάρια
ψέμα		ψηφίζω
ψάρι		ψήφος
ψαλίδι		ψάχνω
ψιθυρίζω		
ψωμί		
ψυγείο		
ψήφος		
ψώνια		

Ω

ώρα	Ωδείο Ηρώδου	Ωφέλεια
ώμος		Ωκεανός
ωμός		Ώρα
ωκεανός		Ωρίμανση
ωφέλιμος		Ωκεανός
ώσπου		Ώμος
ωστόσο		

Ο κάθε μαθητής/-τρια, ανάλογα με το γράμμα του αλφάβητου που του/της δόθηκε, ανέλαβε να βρει λέξεις από τη Γλώσσα, την Ιστορία και τη Μελέτη Περιβάλλοντος της Δ΄ τάξης και τα έστειλε με ηλεκτρονική αλληλογραφία στο σχολείο.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Δ2΄

Γκόλια Δέσποινα
Δάλλας Δημήτριος
Κουρεμένος Νικόλαος
Λίλιο Αλέξανδρος
Ματακούλης Δημήτριος
Μαυρογιώργος Ιωάννης
Ντούτσης Άγγελος
Παπαδημητρίου Χρήστος
Παπιγκιώτης Θεόδωρος
Παππά Μαγδαληνή
Πέτρου Χαράλαμπος
Σκαργιώτη Μαρία
Στουγιάννος Νικόλαος
Τζιχάνης Βασίλειος
Τσιρώνη Μελίνα
Χαληγιάννη Ευανθία
Χολέβα Σταυρούλα

Μεντής Σπύρος, Δάσκαλος - Copyright © 2014-2015 - Μαθητές του Δ2΄ - 10ου Δημοτικού Σχολείου Ιωαννίνων